

***LAPSE ARENGU
EELDATAVAD TULEMUSED
LASTEAEDA LÕPETADES***

- 1. Üldoskused: mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused,
sotsiaalsed oskused, enesekohased oskused**
- 2. Ainevaldkonnad: mina ja keskkond, keel ja kõne,
matemaatika, kunst, muusika ja liikumine**

Mänguoskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- suudab algatada erinevaid mänge ja arendada mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- suudab ise mängureegleid luua;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus.

Tunnetus- ja õpioskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- oskab leida lihtsamaid loogilisi seoseid (hulk, põhjus, tagajärg);
- tegutseb sihipäraselt, on suuteline huvitavale tegevusele keskenduma kuni pool tundi;
- kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- saab kuuldust (näit ülesandest, kirjanduspalast) aru, reageerib sellele vastavalt;
- kasutab täiskasvanu meeldetuletamisel materjali meeldejätmiseks kordamist;
- toetub tegutsedes täiskasvanu poolt oma tegevusele antavale tagasisidele;
- suudab sooritada mitut tegevust üheaegselt (näit joonistab muusika järgi; mängib pilli ja laulab; tantsib ja laulab jm).

Sotsiaalsed oskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- tahab ja julgeb suhelda;
- tuleb toime nii eakaaslastega kui täiskasvanutega suhtlemisel;
- arvestab kaassuhtleja (laps, täiskasvanu) ja suhtlemise paigaga (kaupluses, bussis, lasteaias, teatris jm);
- hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- suudab reguleerida oma emotsioone ja käitumist;
- oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- loob sõprussuhteid;

- saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- julgeb keelduda ennast ja teisi kahjustava(te)st tegevus(t)est;
- arutleb lihtsamate eetiliste probleemide üle (mida tohib, ei tohi, mis sobib, ei sobi, viisakus);
- suudab lahendada kõne abil ülesandeid, probleeme ja jõuda kokkuleppele;
- mõistab ja arvestab, et inimesed võivad olla erinevad (erinevad arvamused, vajadused, erivajadus jm);
- selgitab oma seisukohti;
- kasutab eakaaslastega suheldes arutlevat dialoogi.

Enesekohased oskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- suudab oma emotsioone kirjeldada;
- kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- algatab tegevusi;
- ütleb küsimisel oma koduse aadressi, vanuse, perekonnanime, sünnikuu;
- oskab kasutada telefoni, teab hädaabi numbrit;
- talub muutusi ja lahusolekut vanematest;
- viib ettevõetud tööd (pliiatsi teritamine, ümbruse korrastamine jm) lõpule;
- seob iseseisvalt paelu;
- oskab kasutada söömisel nuga ja kahvli;
- tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- teab, mis on tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

2. Ainevaldkonnad

Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusena 6-7-aastane laps:

- tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
- nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;

- mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
- kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
- teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga sõita;
- teab raha otstarvet.

Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised

detailid, vahendab ka oma tundeid;

- kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada (liitsõnad lume+memm=lumememm, liidetegasõnad laul+ja=laulja jm);
- hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirja pildis ära mõned sõnad;
- kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- teab peast emakeelseid luuletusi ja laule;
- mõistab abstraktseid üldnimetusi õpitud valdkondades (transport, elusolendid, tähtpäevad, kehaosad jm);
- laiendab jutustades täiskasvanu suunamisel teksti (tuletab eelnevat ja järgnevat tegevust, sündmust);
- eristab häälikühendita sõnas kuulmise teel teistest pikemat häälikut.

Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, –, =;
- koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- rühmitab esemeid asendi (ees, taga, peal, all jm) ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi (eile, täna, homme; nädalapäevad, kuud jm);
- kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- oskab öelda kellaega täistundides ja pooltundides;
- nimetab nädalapäevi, kuid (järjestus pole oluline), aastaaegu, teab oma sünnikuud;
- mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nõör vms);
- eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, euro, sent, cm, meeter, kilomeeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid;
- määrab vasakut ja paremat poolt;
- kirjeldab aastaegade iseloomulikke tunnuseid.

Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- suudab kunstitöö loomiseks kasutada erinevaid vahendeid;
- kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- loob esemeid ja kunstiteose erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu;
- suudab kunstitöös edasi anda inimese ja loomade kehaosade paigutust, proportsioone,

kehaasendeid, liigutusi;

- värvib ühtlaselt kujundid värvipliiatsite, õlipastellide või rasvakriitidega kontuuri seest, varieerides värvimise (käe liikumise) suunda;
- suudab edasi anda kujutatavate objektide eripära värvis, vormis ja õigetes proportsioonides;
- arvestab esemete ning pindade katmisel (pliiatsi, värvi, kriidiga) nende suuruse ja piirjoontega;
- arvestab maalimisel perspektiivi;
- voldib ettenäitamise järgi etapiliselt kaasa tehes lihtsaid objekte (paat, lennuk, müts jm);
- teeb juhendamisel jämedast materjalist keerupaela, punub (kolmeharulist) palmikut ja näpunööri.

Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- väljendab loovalt muusika kuulamisest, laulmisest ja muusika järgi liikumisest saadud elamusi;
- laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
- laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;
- suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;(rütmi- (marakas, kastanjet, litripill, kõlapulgad, kuljused, triangel, tamburiin, tamburiin) ja meloodiapille (kõlaplaadid, meloodilised kuljused, metallofon, kannel, torupill);
- mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel (kõlaplaadid, meloodilised kuljused) õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge kogu rühmaga või grupiga;
- mängib lastepillidel ja oskab mängida rütmipilliansamblis;
- liigub vastavalt muusika meeleolule;/ liigub, tantsib ja laulab laulumängus sünkroonis teistega (ringjoonel, paarilisega ka kodarjoonel) kasutades näiteks kõndi, jooksu, hüpaksammu, külge- ja eesgaloppi;
- väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- valitseb oma liigutusi ja liikumist erinevates mängudes ja tegevustes nii ruumis kui ka

maastikul;

- sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- oskab hüpitsaga hüpelda;
- suudab teatevõistluses oma soorituse ajal täita erinevaid ülesandeid (jooks postini, posti ümber kolm tiiru, tagasi ühel jalal hüpeldes);
- kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- mängib sportlike elementidega mängu (korvpall , jalgpall jne);
- nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.